

P O L G Á R T Á R S.

Társadalmi, ipar, kereskedelmi, tanügyi s közgazdasági lap.

Előfizetési díj: egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyedévre 1 frt. 50 kr.
Az előfizetési díjak Kutasi Imre könyvnyomdájába intézendők.

Megjelen minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: kismesteru. 1385. sz.

Hirdetések: a legutányosabb árszámítás mellett a kiadóhivatalban vétetnek fel.
Bélyegdíj minden közlésnél: 30 kr. — Nyílt tér petit sora 20 kr.

— **A debreceni általános ipartársulat** megalakítása feletti eszmecsere szempontjából ma délelőtt 10 órakor értekezlet tartatik a városháza nagy tanácsstermében. Örömmel nézünk a tanácskozás elé, mert hiszszük, hogy az ügy diadalra jut.

Üdvözljük a tanácskozókat, a kik iparunk hátramaradását orvosolni vannak hivatva.

Iparosaink figyelmét pedig előre is felhívjuk a kiváló fontosságú mozgalomra, mely első sorban az ő érdekeik megvédését tartja szem előtt.

Ne felejtsek ama magyar példabeszédet: segíts magadon s az isten is megsegít!

A szini idény előtt.

Debrecen, szept. hó.

Baráti jobbnakat nyujtva, üdvözljük a színművészet papjait és papnőit a debreceni állandó színház díszes csarnokában! A kik nagy eszméért, nemes ügyért harcolnak: megérdemlik hogy a sajtó részéről bizalommal fogadtassanak s támogattassanak.

Nehéz idővel és sok előítéllettel kell nekik megküzdniök. De csak előre! E város fiai s leányai kebléből még nem halt ki a művészet iránti szent lelke des.

Debrecen város s annak színiügyi bizottsága maga vallotta be pár év előtt, hogy — nem képes fentartani a színtársulatot s „legjobbainkat” szelnek ereszté.

Már-már azt hívök, hogy színházunk bezáratik, vagy majd valami üzéri szellem üti ott fel sátorfáját.

Nem úgy lön. Temesváry Lajos színtársulatával elfoglalta a küzdőtér. Így tehát ő arra vállalkozott, a miről a város maga is lemondott. Csak üdvözlönnünk lehetett e szép ügybuzgalmat.

Azóta a viszontagságok egész sora folyt le. S mi nem dobhatunk követ Temesváryra. Mert oly nagy volt-e a pártolás a közönség részéről, hogy jogosan kívánhatók, mikép támaszsa fel nekünk — áldozatunkért — Rónayt, Zöldyt stb.?

Köszönettel tartozunk a multra, hogy színházunk bezárva nem állott.

S a jövőre? — Izgatónak és közönségnek egy az érdeke, hogy a színház is t minél élvezetesebb legyen.

Mi ez érdeket fogjuk támogatni. Részre hajlatlan ítéletünket kimondjuk legjobb meggyőződésünk szerint, akár dicséretleg, akár kárhóztatólag kelljen felemleni szavunkat. Mi a színiügy emelésének igaz barátai vagyunk. Azért teszszük ezt.

Az én könnyelműségem.

— 1866. —

Miért vádoltok engemet?
Miért a sok pirogatás?...
Hogy én sosem szomorkodom,
És nem fog rajtam a csapás!...
Hiszen ha én beszélem el,
Meglássátok, irigylitek,
S sokan fogjátok kérni majd
Az én könnyelműségemet.

Midőn a gondok rontanak
Reátok, nem busultok-e?
Kétségbe esve sirjatok;
Milyen nehéz a sors keze.
A kábult főt naphossz tartják
A gyöngye reszkető kezek;
S én mit tesztek, tudjátok-e?
... Egyet sohajtok... nevetek...

Ha tervetek dugába dől,
S a munka már sikertelen,
Elrémültök mindannyian...
Én... ilyenkor újra kezdem...
Ha elromlik ismét a terv,
Ti sirtok; én nem úgy tesztek;

Egyelőre is üdvözljük a színművészet apostolait városunkban. Éljenek!

Szatmári Károly.

— **A tervezett négyülésre** a mult vasárnap sokan jöttek be Debrecenbe a vidékről, azonban az nem tartatott meg, mivel Klapka tábornok, a kit ez alkalomra vártunk, Párisban volt. Egyébiránt a gyűlés megtartásáról illetékes körökben még nem mondtak le. S az, mi helyt lehet, megtartatik.

— **Hajdukereület** egykori városainak ősi lobogói már beszállítottak a megye házához. S azok itt fognak elhelyeztetni. Vajon a hajdukemeyei cimere mikor tétetik már fel az új megyeházára? — Ugy halljuk, hogy még arról sem gondoskodott senki, hogy Hajdukemeyének hiteltel térképét elkészítsék. No pedig ez már csak szükséges volna.

— **A törökök fényes győzelme** Szoboszlón is nagy örömet keltett. — Az ifjuság mulatságot akar rendezni a török sebesültek javára. Szept. hó 19-én a Major-kertben összejövetel rendeztetett, mely alkalommal több mint 100 frt gyűlt össze a török sebesültek javára.

A kiket mindenki szeret.

— Levél a „Polgártárs” szerkesztőjéhez. —

Budapest, szept. 20.

Kedvelt s országos tisztelet művésznőnk Prielle Kornéliáról azt a megdöbbentő hírt közölték a lapok, hogy aggasztólag beteg.

Örömmel hozom az ön t. olvasóinak tudomására, hogy e hír nagyon tulzott, volt egy kis változás egészségében, de istennek hála, most már annyira jobban van, hogy ágyát elhagyhatja, egyáltalán nincs veszélyben drága élete.

Szükege is van az egészségre, jobban, mint valaha, jobban, mint akárciknek.

A borzasztó sorsot ért Rónay-család gondozásának terhe az ő rokoni vállain nyugszik.

Rónayné most jött ki a Siklós gyógyintézetéből, de örüli rohamából nem gyógyult ki. Környezete le is mondott minden reményről, hogy a kedves jó anyát s a színpadnak egykor ragyogó csillagát, valaha egészségben lássák.

Rónai Mari okt. 1-én tartja esküvőjét itt Budapest Kiss Bélával. Ez derék ifju, a kedves leány boldog lehet vele.

E család helyzetét elképzelhetni. Csak az vigasztalhatja őket, hogy — meg nem érdemelték.

Levelek egy falusi lányhoz.

— Asszonyok is olvashatják. —

X. *Kedves hugom! Szent félelemmel* vevém kezembe a tollat, midőn neked a szerelemlről óhajtok írni.

Szeretni? — *Ti csak regényekből ismeritek e fogalmat, de szívetek ércédtáblájának csak egyik oldalán mutatjátok azt, hogy eltedjétek a másik oldalt, melyen a szerelmet gyilkoló — számítás áll.*

Hanem — mert megszoktam nagyon —
Ismét és ismét nevetek...

Midőn apátokat tesztek
Koporsójában sirba le,
Midőn a sirtok fenékén
Ráhull a hant első röge:
Keservesen sirtok nagyon. — — —
Láttatok volna engemet!...
Ujjal mutattok ott is rám...
Néztek, hogy sir és... nevet!

És tiszteljétek e kedélyt,
Mert örökségem ez nekem,
Köny is maradt reám elég,
De elsirtam régesrég...
... Ha a halál vázkezelével
Végig simít majd, mit tesztek?
— Lássátok, én még akkor is
Egy roppant nagyot — nevetek...
Gönci Kálmán.

„Szer”, a „végrehajtok” elen.

— Bodossy Páltól. —

— Klap, klap!...
— Szabad!
— Szerencsés jó napot kívánok!

Egy szerelmes barna fu van épen itt velem. Jó barátom, így eltűröm neki, hogy bohóskodik. Zsebéből szüntelen egy leány arcképét veszi elő. Szemei kigyuladnak. Ajkán a mennyei boldogság tündéri mosolya húzódik át. Oh ha látnád! Nem beszél az. De hő érzelme visszatükrözik egész lényén. Szegény fu, ha megmondanám neki, hogy az a lány épen most bolondítja — a tizedik ifjut!

Gondolj csak arra, a mit bizalmasabb barátnőddel szoktál beszélgetni.

Ma elmondod, hogy X-et láttad, megszorongatá kocsiid, te viszont. Mindjárt magadnak szánnád, ha — jobb háza volna. Holnap Y-nal találkozol. Már az előbbit feleled. Ez sugott is valamit füledbe. Jobb is lesz ez, mert ennek — több ökre van.

Nem csoda, ha az ily szerelem csak egy napig tart.

A leányszív — nádszál. A melyik udvarló nagyobb szelet tud körülte csapni, az uralkodik felette.

Azért húzódtok mindig ahhoz, a ki — szeles.

Végtere aztán, a midőn az idők viharos járása megnehezedett feletted, s a 22 év is elrepült: nemes lemondással döntél, a „örökre leánykodás” gondolatának nyugpárnájára.

Könnye is a fogadalmat megállanod, mert hiszen — csak nem táncolhatsz, ha nem húzzák.

Dr. Tolle.

— **Az amerikai párbajról** tüzetet ki a jövő évi jogászyülésre egy kérdés Kőrösy Sándor debreceni jogtanár ajánlatára megfjétés végett. Az értekezés kidolgozására Kőrösy Sándor kéretett fel. Jobb ezekbe alig adhatták volna ez ügyet. Érdekes munkálatot várhatunk tőle. Még eddig a tárgy kellőleg megvitattva nem volt. Gyilkosság, vagy öngyilkosság forog-e itt fent? Elég szomorú, hogy annyira elharapózott. E társadalmi és jogi nagy kérdés bizonyára mindkét iránynak hasznára odatik meg a derék tanár által.

— **Budapestről.** A nemzeti színház tagjai e hó 29-én játszanak a török sebesültek javára a várszínházban. Ez alkalomra Jókai igen szép költeményt írt. Hecceg Woroniecky Miasláv, szabadságharcunk e hősenek földi maradványai tegnapelőtt ásattak ki a régi sírból s a felállított síremlék helyére tették át díszes

— Adjon isten másnak is; mi jobban tetszik fáradozni?

— Én, én... bocsánat! nem tudom, jó helyen járok?

— Eredeti uram! ha tán lopni méltóztatott volna jönni, úgy mindenestre rossz helyen jár ön, mert primó, itt hon vagyok, szekundó pedig azért, mert a mint látja, itt igen bajos volna felpakolózni.

— Ah uram! isten mentsen! nem úgy értettem, hanem azt akarnám tudni, hogy oda jöttem-e, a hova a karta?

— Ha csak valami kis bor hatalma nem működik különösebb szelekkel az ön hajójának vitorlájára, azt hinném, hogy igen. Persze! Mert hiszen, ha csak be nem dobták hozzám, akkor csakugyan oda jött, a hova maga akart. Mit kíván ön?

— Röviden tehát: uraságod légyen az a személy, a ki a szobáért a kvártélypénzt fizeti?

— Sajnálattal kell bevallanom, hogy nem én vagyok.

Ezek szerint tehát nem ön e lak ura?
— Itt lakni itt lakom, de miután azt kérdé ön, hogy én vagyok-e az a halandó, a ki e szobáért a kvártélypénzt fizeti? Kénytelen válek azzal a nádegyenességű válaszszal szolgálni, hogy nem én vagyok, miután házigazdám tiszta hitelű eme dokumentuma szerint is, melyben a ház bér mielőbb leendő visszafizetésére szorítottam, kétségen felül van emelve az a jogi vélelem, hogy ház-

érekoporsóban. **A tanács** minden iskolában elrendelte a leltárak készítését. **Elemi** népiskolák építése és fentartására a közoktatási miniszter 156,800 frtot utalványozott. **Az országos** színi-képzede előkészítő osztályába 24 férfi s 7 női növendék vétetett fel.

Egyház. Iskola.

Falusi levelek. II. A határozott törvények nemléte, az egyházi élet hanyatlásának okozójává lett az igazságszolgáltatás terén is.

Három foku bíróságainkat képezi, az egyházi, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírói testület.

Az egyháztanács bírói köre már ma a gyakorlati téren, csaknem egészen elenyészett. Hajdan erkölcsbírája volt az a gyülekezetek egyes tagjainak, s az egyházi élet terén felmerült mulasztásokat, visszaéléseket vagy botrányokat is erkölcsi büntetéssel sújtotta. Ma, működési tere, inkább az egyház közgazdáltszata, s belátása és buzgalma szerinti alkalmazása. Hajdan ellenőrizte még a hittételek mikénti hirdetését is, ma a legtöbb helyen már ennek tudatával is alig bír. És ez mind azért, mert nincs kezében törvénykönyv, mely lefelé, mint felfelé, megszabná jogát és köteleességét, s így minden felmerülő esetre, tetteit szabályozó határozott törvényt tartalmazna. „Az egyházi szabályok gyűjteménye” ilyenül nem szolgálhat, mert el van ugyan benne sorolva, hogy az egyháztanács tagjai miként választassanak, — ott van az esküforma is, de említett törvények nem létezők, benne nem is lehetnek.

Az egyházmegyei tanácsbírói testület előtt már többször kerülnek szőnyegre itélet alá bocsátott hibák, vétségek és más hasonló ügyek, de a határozott törvények nemléte aztán itt annál súlyosabban érezhető. Az itélet hozataloknál különböző a felfogás. Mi fultunk, mielőtt egy egyházmegyei tanács által indítványozott itéletet már már hazazattá emeltek, és a főjegyző aggodalmakkal kérdezte, hogy: „Uram, ha ezen indítvány fogadva és mint itélet kimondva lesz, s lenül felebbeszélni fog: micsoda indítvány fogadja az a jegyzőkönyvben?” Felelyerte: indítványozó úgy hiszi, hogy a határozott törvény nem levén, ő úgy ítél, mellekiismeretén kívül, senki másnak, az a körül felelősséggel nem tartozik. — helyzet rajzolására, azt hiszem, tullel!

Az egyházkerületi tanácsbírói testület vagy is az esperesek és segéd-gondnokok légiuma, hová, mint felső bíróság elé, lebbezett ügyek, végelintezés végett tetteik, már segít magán, esetről esetre a ván, ugynevezett rendszabályokat, — stamokat. — És valóban tisztelettel kell itelani, hogy minden egyes ügyet, még a lekélyebb jelentőségűt is, bámulatos türelel megvizsgál, megvitát, és itéletei legtöb igazságságok. De mivel e testület, és főle, nak elnöksége, sem nem hallhatatlan, sem csálhatatlan: mulhatatlanul szükséges volna hogy a törvénynek ne felette, hanem alatta álljon, s ne gyakorolhasson egy személyben törvényhozói és bírói tisztelet, mert ez a pro-

béremmel maig is adóhátrányban vagyok. D hát persekutor ön? hogy házi és családi szertélyem titkainak ily kegyetlen fölleplezésé kényserit, mi?

— Ah, dehogyan! rám nézve egy kis kólemetlen kötelesség teljesítése forog föl, lakszám alatti lakóra nézve, a mi miatt ön b jönni kénytelenítettém.

— Ah! értem, bizonyosan valami e fizetési felhívás...

— No, lényegében egy kissé külö bözni fog. Tehát bizonyosan fog ön emie kezni a Csipkedy szabócégre. Ezen intézet valami gérokk című röpiwet bocsátott ki ezelőtt 3 évvel, mi bizonyos angol szövegéből volt magyarra átfordítva. — Uraságod tehát, mint eféle jó irodalombarát, e munkát utófizetésre megrendelte. Dacára azonban annak, hogy ez általa már bizonynyal kiolvastott munkát az antiquáriusnak — értem a „handlét” — elgeszefeltte az árát mai napig is kifizetni elfeledé. Ne hát már most mint törvényesen kiküldött végrehajtó, azért a kis summácskért bátor kodtam fáradozni.

— Ah! alázatos szolgálja tek. uram! Kérem, tessék helyet foglalni! ne oda kérem, az a köpláda, ide, ide! Tehát uram! szerfölt örvendének e szerencsének, ha tekintetessége is örülhetne ezen e szerencsétlenségemnek. Nehogy azonban azon tévhitben legyen igen tisztelt személye, mintha én különféle álutakon, egész kijavítlan kívánám hivatalos figyel-

testáns egyházi alkotmányos fogalmakkal ellentétben, és sok visszaélése nyithatna ténnyé.

Az egyházkerület jelzett eljárása az, mi ezen ténnyé a komolyabb bonyodalmak idejéig elhárítója. De a határozatlanság nagyon érezhető az egyházmegyék és egyes egyházak életében.

A kikre bizott, — ismételnem kérjük, — ne halogassák hát a konvent melőbbi összehívását s ezt követőleg hadd legyen zsinat, hogy lehessen az igazságszolgáltatás terén is határozott törvényünk.

A h. szoboszlói polgári iskolával kapcsolatos gymnasium első évi értesítője is az 1874-ik tanévről megjelent. Az értesítő elején a gymnasium vázlatos története van előadva.

Elek Lajos tanár székfoglaló beszédéről.

Debreczen, szept. hó. Az értekezés címe: „A magyar nyelv különös tekintettel Berzsenyire.” Az óda rövid meghatározása után értekezés ismertette azon társadalmi, politikai és egyházi viszonyokat, melyek a magyar költészet fejlődését lassavá tették s melyek miatt „nem fordulhatott apáink figyelme — a magyart ősidőktől fogva jellemző költői hajlam mellett sem — a szellemi apoklisára.”

E me munkásság s a klasszikusok tanulmányozása „lassankint művészebb költészeti munkákkal a magyar nyelv történetét, és az antikvéslesek megfogalmazására irányult — attért értekezé a klasszikai iskola tagjai, illetőleg ezek működésének ismertetője. Majd Virág Benedek rövid jellemzése az Berzsenyire tót s az elsőben is, „A marokhoz” c. ódat vette tárgyalás alá.

Az értekezés címe: „A magyar nyelv különös tekintettel Berzsenyire.” Az óda rövid meghatározása után értekezés ismertette azon társadalmi, politikai és egyházi viszonyokat, melyek a magyar költészet fejlődését lassavá tették s melyek miatt „nem fordulhatott apáink figyelme — a magyart ősidőktől fogva jellemző költői hajlam mellett sem — a szellemi apoklisára.”

midőn a klasszikusok nagy eszméire föl kell hívni a nagy közönség s különösen hazánk ifjúságának figyelmét. S ha új tanáraik közül az egyik a nagy római költő egyik legszebb ódájának érzelme s gondolatvilágát tárja föl előtünk oly szakértelemmel és bensőséggyel, hogy a hallgatókat igazi élvezetben részletez, sőt egy részét könyvekre fakasztá, másik Berzsenyinek hazaszeretét és vallásosságát tünteti föl vonzó példával: csak üdvözölünk kell őket, mint a kik megértettek az idők intését.

Gönci Kálmán.

Lángcsillagod, hajh tiszta ég! Mit ér a szív elött? Dördöl megint s onts záport még, S hozd vissza nekem őt! Kölcsey. (Csake, 1823. apr. 23.)

(Sz. K.) Nem ismeritek, u-ye, e nevet? Hányan vannak szerzte e hazában, a kik magasztos szellemekkel hivatva volnának világító fátyla gyanánt szerepelni? De a sors a falusi papság egyszerű légréhez csatolta őket.

Gönci Kálmán is ezen nagy szellemek egyike volt. A debreceni főiskola büszkén tekinthet arra a korra, midőn ő a m.-szegeti lyceumból ide jöve — itt tanult. Az előző időszakban Balogh Ferenc, Tóth Sámuel, Csiky Kálmán, Kovács Gyula, Bihar Péter, Zsúta János voltak az ifjuság csillagai. Már azt hívők, hogy a jobb szellem velők kihal. De még azután jötek György Aladár, Dap-sy László, Gergely Károly, Kovács Lajos, György Endre és a költői képességben legmagasabban álló Gönci Kálmán, kikhez az ifjabbak közül Nagy Pál és Hegyesi Márton is méltán sorolhatók.

E kis körben tünt fel először Gönci Kálmán. Nem volt pályázat, ahol ne győzött volna szellemi termékeivel.

Nemes lelke már akkor is kimagaslott. Fényesebb jövő nem állott senai előtt, mint ő előtte. De az egyszerűséghez hajlandó világnézete nem vonzotta őt a lármás világ nagy zarámba.

Falusi lelkészszé lön, vagy mint barátai mondták: eltemette magát. Pedig dehogy. A csekei szöszékben tartott székfoglaló beszéde óriási feltűnést keltett. Már előbb ismerők őt e térről. Iskolai pályája végeztével csinos fizetést adott ki Gergely Károlylyal együtt egyházi beszédekéül. De székfoglalója nemcsak az ő műve, hanem az ujab bi időben e téren felmerült munkák közt is nagyban kimagaslott.

Mintegy 5 évvel ezelőtt megnősült. Egy szép kis teremtést nevelt magához. S azt vette feleségül. Három árvájok maradt. Egyháza ez évi márc. 5-én köszöntött be, s e hó 5-én elhunyt 32 éves korában. S most ott nyugszik Kölcsey sírházhoz közel. Szellemeik az égiek hazájában bizonyára találkoztak.

A magyar irodalom egy hivatott költői tehetőséget, a ref.lelkézi kar egyik jeles ifjú tagját, a család gyámolát, mi pedig egyik legjobb, legőszintébb barátunkat vesztettük benne.

Legyen a béke szelid anygala a korán elhunyt ifjú porai felett! Szívjósága s léleknessége elenyészhetlen. Ázok megörzik emléket!

Törvénykezési szemle.

„Természete a magyarnak, Hogy jussait nem hagyja...”

Egy vidéki kir. járási bíróságnál nemcsak a törvénykezés terén eljárást teljesítik értevényesen, hanem közben a feleknek igazi erkölcsi lelkézetése is szoktak adni oly hangos szavakban, hogy az alatt, más szóban az ügyes bajos közönség, maga a hivatalos személyzet is hallgatni kénytelen. Pedig az idő pénz.

Másutt meg, kivált a telegkönyvi hatóságoknál az irnokok oly nagyméretben gyártják a

nemzeti muzeumnak. Egy cserép tál, Ticián remek festményével, melyről Perretti Félix ette utolsó vacsoráját, — ugy emlékszem, böjti nap volt, s új vöröshagymás apró pecek egy evelt volna utóujára, — azon estén, midőn más napra V-ik Sixtus pápává kiküldetett, az akkor: nagyhírű konciave odaveztetett, továbbá: egész gálakölőzetem: egy hálóing. Könyvtáram: egy Álmoskönyv a legtekintetesebb jóvendőkkel a Chyromantiai tapasztalatok köréül. Óh! tekintetes királyi végrehajto! nagy, nagy az én keserőségem! nagyobb mint Jóbé, mert hiszen az ő kárait az ut háromszorosan kipótolta, míg az enyémek kipótlatlanok!..

— Ami meg nincs, az rám nem tartozik. De igenis tartozik az, a mi megvan; tehát a foglalást ezennel kiterjesztem uraságod itt látható ingóira. — Tessék diktálni.

— Jó. Hát tessék jegyezni. 120 db. ver s.

— Uram! tréfálni akar ön a bíróság személyesítőjével?

— Nem én.

— Tehát mit csináljon felperes az ön verseivel?

— Ah kérem! az a legkönnyebb; kiadja s aját neve alatt, s megtörténik vele az a nevezetes esemény, a mi még idáig szabóval ugy sem történt, hogy t. i. e versek által halhatatlan névre tesz szert már e világ on; nem a jövőben, — hisz a csekélység! a jövő életbeli halhatatlanság hoz

folyamodványokat, hogy a hivatalos cselekmények kelő elvételére testi és lelki lankadságot éreznék, pedig azért is fizetnek, még pedig az — állam.

Ismerünk törvényszéket, hol az irnok urak igen mérsékelt áron gyártják a folyamodványokat, talán ez az oka, hogy némely irnoknak több telegkönyvi s más beadványa van, mint némely diplomatikus ügyvédnek, s az hogy egy telegkönyvi kivonattal a feleknek 1 frt. vagy 30 kr. kiirási díjt kell fizetni, mi pedig a bélyeggel megfizettetett az államnak s törvény szerint díjmentesen kell azt kiszolgáltatni.

Egy debreceni házi urat közelebb a zugirászatért a helybeli járásbíró 10 frt-ig megbüntette. Vajon ki peren kívüli ügyekben a fél nevében adja be és gyártja a folyamodványokat, a zugirászat útése alá nem vonható-e? A vigyázat nem fog ártani. Vadon Sándor.

Irodalom.

A mint a fővárosból értesülünk, Verhóvay Gyula szerkesztése mellett új néplap fog kiadattni új évtől. Több jeles toll működik ott. — Hamar László Debreczenben a jövő hóban akarja beszéleyeit sajtó alá rendezni. — Nagy Lajos ügyvéd Karcagon „A jász kun birtokviszonyok fejlődése és jogi alapja” című műre hírdet előfőzetést; e munka cáfolat lesz Kelemen Kajetán „Jász kun redemptio története” című művére. Ára 1 frt. Megjelen ez év végén.

Ipar. Kereskedelem.

(—1—a) A 44. § rendelkezése szerint 14 évén aluli tanonck naponkint 10 órai, a jelölt időn felül levők pedig 12 órai munkára kötelezhetők. Az iskolában töltött időt is beleértve. Mindkét esetben azonban munkaközben délelőt és délután egy egy fél, délben pedig egy egész szünóra tartandó.

Itt az írás olvassatok! Csak tíz órai idő lehet 14 évén alulinak munkára szánva és mégis tudnak e önök csak egyetlen esetet is, a mkor a főnök tanonczának azt mondta volna: „Elég! Tíz órád kitelt, mi még dolgozunk, te menj pihenni!”

En megvallom, hogy minden a dologra irányozott érdeklődésem dacára ilyesmit nem tapasztaltam, sőt inkább az ellenkezőt. Azt, hogy ha mindenki a műhelyben Morpheus karcaiba dőlt, az álom országában a lotterian kijövendő számok után kergetődzött, még mindig munkában van a tanonc. Műhelytől zitt, cigizmát takarít, stb. stb. denique dolgozik, Tehát láthatjuk, hogy a 10 órai idő sem áll épen a fent eladott körülményeknél fogva.

Most már kérdem én: nem törvényben gyökerező köteleesség volna a rendőrnök oyan műhelybe vagy kereskedésbe, melyben késő este is foly meg a munka, beleszólni?

De tessék-e ezt? Mi is, ti is, meg ök is tudják, hogy nem.

Egy ellentétést hallok én itt: honnan tudja azt az a rendő, hogy ha késő este van is, a 10—12 óra letelt, hiszen lehetséges, hogy későn nyitotak.

En hallgatok, nem is igyekszem cáfolni, felesleges munka, ott a világos cáfolat a szt. írásban, a törvényben, mert a 46 § ban meg van írva, esti 9 órától reggeli 5 óráig csak éjjeli munka végezhető, s ilyenre 16 évén aluli nem alkalmazható. Itt helye van a kivételnek, mert vannak oly iparágok, melyek üzlete éjjeli munka nélkül fennakadást szenvedne, ez esetben az iparhatóság — tekintettel a tanonc testi fejlettségére — megengedheti, hogy 16 évén aluli, de 14 évesnél nem fiatalabb tanonck is éjenti munkáirákna legfőlebb felét éjjeli munkában dolgozzák ki.

még a borbélylegénynek is csak annyi joga lesz, mint Sándor cárnak. Mondom, az nem is vics, hanem hogy e földön legyen halhatatlanság, az már aztán valami. — Tessék csak megfigyelni e költeményeket! Ezek nem valami ütöt kopott verselmények, minőket a mai peccák nem is mere, hanem csak madzagra füznek, mint a kucsragombát. — Nem bizony! Ezeknél halmi meg a se feje a ember elszédül, oly erős, olyan fűszeres költemények. Hozott magával uraságod egy kis otkolont. Tessék készen tartani és szolgolgtatni; szavalom már:

A Normafához. Ah! ödvözet nekéd szép fának Normának! — Menyire illenél egy órnás tornának! Gyásosknak kézzel virsli k tetéjére. — Virsli!... e l é r h e t l e n eszme, félre, félre! — Dus lombjaid közül adj egy fűrtöt Norma! — Ne félj, nem eszem meg, bár vagyok éhmar! De a látánékimra, ha te nyujtasz babért. Nem szédült el ön? — No csak tessék vigyázzni! Továbbá: — Az üldözött; Nagyba szaladt a nyul; katya, nyomba utána ugorva. Hajh! mért nincs nekem is négykézláb futri jogom... ah!

Tessék talán egy Lord Byron szerü szerelmes vers? Ehun van ni! Háborog tenger keblem Benne szívem, Cápa vala, S e tenger szőnyű hala Téged üz, hering szerelme! Kedvem szelvész, mely a vizet veri. Egy csókkal csillagot le Teri!

Főkellék tehát az éjjeli munkához az iparhatósági engedély, az okvetlen szükségesség, és a nappali nemdolgozás. Vajon hánszor és ki kért már ily értelemben a hatóságtól engedélyt?

Meg van a szokás által állapítva az üzleti hivatalos idő, ha szabad vagy neveznem, s ez reggeli 7 órától 12 ig, ez 5 óra, délután 1-től 8-ig ez 7 óra, összesen 12 óra.

A szabadságidőnek délelőt is, délu'án is ki kellene járni egy félórányi időre. Meg van-e az?

Meg am: a papíron, de nem az életben. Bizony pedig a fonók urak és asszonyoságok a cassa mellett vagy az újságlapnál megmondolhatnák, hogy nem könnyü dolog egy embernek, különösen ha még gyermek isg hozzá, 5, 6, vagy talán még több óráig folytonosan fáradozni a nélkül, hogy időközben egy kis pihenőt élvezne.

Szóvat, szept. 20. (A Polgártárs szerkesztőjének.) „Földmives” levele megjelenése után le akartam tollamat tenni, gondolván, hogy levelező is elég ily kis hazából; de mégis megbántam, gondolván, földmives barátom kiöntötte a kis haza elleni gyűlöletét s nem fog többé a mi kisebbitésünkre hasonlatokat írni. — A kis haza állattenyésztése jóval meghaladja a szomszéd falvakét, jóllehet ez csak kis mértékben történhetik, mivel legelőföldje csekély területen feszül. — Leginkább a ló és juhtenyésztés virágzik, melyekből sok pénz tesz zsebre az értelmes polgár. A legelőre nagy gond fordittatik, a szerb tövis s mas hasonvehetetlen növények idejében írtanak, hogy ne rongálják különben is csekély földünket. A mi jelen viszonyainkat illeti, a mezei munka első része ide s tova befejeztetik, következik a tegeritőrés. Egyáltalán nem lehet panaszunk termésünkre. Közép termést vehetünk. — A bor istene is beköszöntött. Szüretelünk, azonban kevés eredményvel. — Valamint gyümölcsünk, hogy nem volt, ugy nincs szőlünk sem. — Mielőtt berekesztenem soraimat, el nem mulaszthatom Földmivesnek tudomására juttatni, hogy a Kösi folyam nem a Hortobágyból foly, hanem épen abba foly, különben is általános természettani feltevés, hogy a folyomok keletről nyugotrak s nem megfordítva is folynak. Kötlaki.

Tagosítsuk birtokainkat.

— Gazdasági ügy. — Az okszerű gazdálkodás az, melyet évek óta hangoztatunk, melynek elvei gazdasági művekben, folyóiratokban, lapokban oly szépen kifejtve vannak, — s mely által egyedül remélhető, hogy gazdálkodási rendszerünk helyesebb alpra fektetetik, — azonban különösen az utóbbi időkben nem sok figyelem látszik fordittatni arra, hogy épen a legtermékenyebb vidékeken oly rendszer hozassék be, mely mellett az okszerű gazdálkodás elvei megvalósíthatók legyenek, — nem törekednek arra, hogy a birtokok tagosítása valahára már az egész alföldön keresztül vive legyen. Pedig tagosított birtok nélkül, — midőn ugyanis a szerteszt szórt földnek a gazdának idejét elrabolják és azonkívül a gazdát a szomszédokhoz alkalmazkodás ugyszólván megköti földjének szabad használatában, — a legszebb elv is csak elv marad, érvényesíteni nem lehet. Legelső princípium legyen tehát az: tagosítsuk birtokainkat.

A tagosított birtoknak nemcsak azon előnye van, hogy többet ér, mint a szétszórt birtok, hanem az, hogy a gazda legjobb belátása szerint rendezheti be, oszthatja fel, állíthatja meg a vetésforgási rendszert, tehát nem kénytelen másokhoz alkalmazkodni — továbbá, hogy a parcellákat egy helyen találván, nem kénytelen gyakran egész órai utakat tenni földjéhez s ez által sok időt és erőt megkímél, — pedig hogy a gazdálkodásban az idő és erőkímélés mily fontos dolog, bizonyíthatni felesleges, magok a gazdák tudják azt legjobban.

Hóhó! Kémássa! még nincs vége; tessék csak a többit is meghallgatni.

Szabómbhoz: Adj egy menyeyt! szép depostol! — S egy esven, hogy m e s s e f u t s z: Rátéknívem s lábira: Szende lény... eszembejutsz!

— Nojszen ez gyönyörű fizetés is lenne azért a lábjiéért.

Hanem uram hagyja el azt a vad verselést, mert bizisten, mingyár magamnak kell m e s s e f u t n o m.

Ah! hiszen, sose tessék magát zsenirozni. Tehát fut ön, vagy hallgat? Tessék választani; Korona és Kard között. Kezdem a szavallást:

Sir, ri, faj, visit, lög, asuszog az Orkán Amint csak ki fi fér a to to torkán... Vigye el őnt az ördög versével együtt, igen, futok; s megtagadom még azt is, hogy valaha p o é t á t e k e j v á i t a m.

Előfőzetési díj Az előfőzetés

Ipar

A közeleli iparértekezlete fel. Egyik, másik nos ipartársik pedig, más zottságok.

Mi az első tünk az: jó esulat s azt elvétel. De vajon inket véve, a céheknek egy lakulása idejé volna ezt tenni a céhek megszól mentek volt vagyta v. ipartársulato? Céhek helyébe tot létesíteni. Iparág van, angy nem volna az egyes ipar egy társulatos a lehetetlen.

Lehetetlen mert az egyes díj, társulati v egyes tagok tá a vagyonnal? egy könnyen b val kevésbé os tiltja. Tehát nem egyes társula alapítvány gyasulatnál letenn felett pedig az szövetezettel é állapítanak azon fizetnének jóv szint az alapítv pedig a járuléka iparos osztályb rosl, hol a cél rosk részére képezni, mely zetek megszer galtna az ipa vetlenül érdek lólag az ipar ké a napontai fesz mívészeti előad dezésére egy fe bel és külföldi zések, felolvasá be tartozó s fel feletti tizeses retnének.

Test

Vidd, vidd oda Lelkemnek in S Allah, kit im Szóljon le raj

Ön-verők esője Halmon s völgy S vad csorda Mínt dögkesely

S ti szívtelen ör Nem ver le a sz Hogy karmai k Szettépni pogát

Ne, oh ne segí Ne védje se lste Ki más örökére S mint a feneve

Alláh te hatalm S veszed diadal “Jog” szent nev S ebben mi is ál

testáns egyházi jogi alkotmányos fogalmakkal ellentétesek, és sok visszaélésre nyithatna tárt kaput.

Az egyházkerület jelzett eljárása az, mi ezen tereken a komolyabb bonyodalmak ideig elmarad. De a határozatlanság nagyon érezhető az egyházmegyéék és egyes egyházak életében. Résztben okozója, az ügyek oly nagy mérvben felebezésének, és azon nem kedves szükségességnek, hogy az alsóbb ítéleteket gyakran megváltoztatni kelletik; mi pedig az alsóbb ítélet bíróságok ítélő iránti bizalmat és tiszteletet épen nem erősíti. De okozója lett az ugy az erkölcsiség, mint a vallásosság, vagyis az egyházi élet hanyatlásának is.

A kire bizatott. — ismételtén kéjün, — ne halogassak hát a konvent mielőbbi összehívását s ezt követőleg hadd legyen zsinat, hogy lehessen az igazságszolgáltatás terén is határozott törvényünk.

A h. szobozói polgári iskolával kapcsolt gymnasium első évi értesítője is az 1877-ik tanévről megjelent. Az értesítő elején a gymnasium vázlatos története van előadva roppant hiányosan, úgy hogy kevés hasznát lehet venni. A gymnasium 1687. évben alakult 6 osztálylyal, első rektora Bélyei P. Sándor volt. 1853. évben 6 osztály négyre szállított le. Utolsó rektora Szegedi Sándor, jelenlegi debreceni tanár volt. 1872. évben két osztályra szállt le s így volt 1876. évig, a mikor újra visszaállították a 4 osztályt. A mult évben működött 3 rendes és 3 melléktanár (rendkívüli). A tanulók száma év elején 33, év végén 28 volt. — A latin nyelvet tanulta összesen 19. Elettör 10—15 év között. Van több gyűjteménye a gymnasiumnak, a többi között asványtani, régi pénz, és éremgyűjteménye. — Megrovandó az értesítő összeállítója azért, hogy túlságosan hizeleg egyeseknek, kiket épen nem lehet elismerni e téren jeleseknek, és hogy Zsigmond Sándor ref. lelkész nem emeli ki, kiknek pedig köszönheti gymnasiumunk ujjalakítását.

Elek Lajos tanár székfoglaló beszédéről.

Debreczen, szept. hó.

Az értekezés címe: „A magyar óda különös tekintettel Berzsenyire.“

Az óda rövid meghatározása után értekező ismertette azon társadalmi, politikai és egyházi viszonyokat, melyek a magyar költészet fejlődését lassúvá tették s melyek miatt „nem fordulhatott apáink figyelme — a magyart ósídóktól fogva jellemző költői hajlam mellett sem — a szellemek ápolására.“ — A reformáció üdvös mozgalmat keltett a szellemi élet terén. E korbéli jeleink kiválóbb figyelmekkel kezdtek vizsgálni a nemzeti nyelv művészetét körül.

Eme munkásság a klasszikusok tanulmányozása, lassankint művészebb költészetnek alkalmazására készíték magyarkainkat. — Azon kísérletek fölemlítése után, melyek az antikverselés meghonosítására irányultak — áttért értekező a klasszikai iskola tagjaira, illetőleg ezek működésének ismertetésére. Majd Virág Benedek rövid jellemzése a Berzsenyire tért át s elsősorban is „A marokhoz“ c. ódát vette tárgyalás alá. Ezt vette „A felkelt nemességhez 1797“, továbbá egy Lajos és Hunyadi Mátyás“, „A tizenötödik század“, „Az ulmai ütközet“, „A költ nemességhez 1805“ s végül „Fohászok“ című óda ismertetése s az egyes honfoglaló címzett ódák jellemzése.

Véleményünk szerint a két új tanár székfoglaló beszéd tárgy szerencsésen volt megválasztva. Alános a panasz, hogy korunk gyors lépkével halad az anyagias azon foka felé, mi a keblek már-már elvesztik fogékonyaságukat minden szép és nemes iránt. Mennyiben alapos e panasz: ezuttal nem vizsgálhatjuk, de meggyőződésünk, hogy itt az idő, * Gergely Károly másik új tanár székfoglaló értekezését mult számunkban ismertették. — Szerk.

midőn a klasszikusok nagy eszméire föl kell hívni a nagy közönség s különösen hazánk ifjuságának figyelmét. S ha új tanáraik közül az egyik a nagy római költő egyik legszebb ódájának érzelmeit és gondolatvilágát tárja föl előttünk oly szakértelemmel és bensőséggel, hogy a hallgatóságot igazi élvezetben részesítette, sőt egy részét könyekre fakasztá, másik Berzsenyink hazaszeretét és vallásosságát tünteti föl vonzó példánnyal, csak elvívóknak kell őket, mint a kik megértettek az idők intését.

Gönci Kálmán.

Lángcsillagod, hajh tiszta é!
Mit ér a szív előtt?
Dördölj megint s onts záport meg,
S hozd vissza nekem őt!
Kölcsény. (Csáke, 1823. apr. 23.)

(Sz. K.) Nem ismeritek, u. ye, e nevet? Hányan vannak szerte e hazában, a kik magasztos szellemekkel hivatva volnának világító fátyla gyanánt szerepelni? De a sors a falusi papság egyszerű légköréhez csatolta őket.

Gönci Kálmán is ezen nagy szellemek egyike volt. A debreceni főiskola büszkén tekinthet arra a korra, midőn ő a m. szigeti lyceumból ide jöve — itt tanult.

Az előző időszakban Balogh Ferenc, Tóth Sámuel, Csiky Kálmán, Kovács Gyula, Bihari Péter, Zsutyai János voltak az ifjuság csillagai. Már azt hívők, hogy a jobb szellem velők kihal. De még azután jötek György Aladár, D. p. László, Gergely Károly, Kovács Lajos, György Endre és a költői képességben legmagasabban álló Gönci Kálmán, kikhez az ifjabbak közül Nagy Pál és Hegyesi Márton is méltán sorolhatók.

E kis körben tünt fel először Gönci Kálmán. Nem volt pályázat, ahol ne győzött volna szellemi termékeivel.

Nemes lelke már akkor is kimagaslott. Fényesebb jövő nem állott senai előtt, mint ő előtte. De az egyszerűséghez hajlandó világnézete nem vonzotta őt a lármás világ nagy zajába.

Falusi lelkészszé lön, vagy mint barátai mondták: eltemette magát.

Pedig dehogyan. A csekei szószerében tartott székfoglaló beszéde óriási feltűnést keltett. Már előbb ismerők őt e térről. Iskolai pályája végeztével csinos füzetet adott ki Gergely Károlyval együtt egyházi beszédekből. De székfoglalója nemcsak az ő műve, hanem az újabb időkben e téren felmerült munkák közt is nagyban kimagaslott.

Mintegy 5 évvel ezelőtt megöszült. Egy szép kis teremést nevelt magához. S azt vette feleségül. Három árvájok maradt. Egyháza az évi márc. 5-én köszöntött be, s e hó 5-én elhunyt 32 éves korában. S most ott nyugszik Kölcsey sírjához közel. Szellemeik az égiek hazájában bizonyára találkoztak.

A magyar irodalom egy hivatott költői tehetséget, a ref. lelkészi kar egyik jeles ifju tagját, a család gyámolát, mi pedig egyik legjobb, legőszintébb barátunkat vesztettük benne.

Lengjen a béke szelid anygala a korán elhunyt ifju porai felett! Szívjósága s léleknessége elenyészhetlen. Azok megörzik emléket! —

Törvénykezési szemle.

„Termézete a magyarnak,
Hogy jussait nem hagyja...“

Egy vidéki kir. járásbírósnál nemcsak a törvénykezés terén eljárás teljesítik eredményesen, hanem közben a feleknek igazi erkölcsi lelkéztetések is szoktak adni oly hangos szavakban, hogy az alatt, más szobában az ügyes bajos közönség, maga a hivatalos személyzet is hallgatni kénytelen. Pedig az idő pénz.

Másutt meg, kivált a telekönnyvi hatóságoknál az irnokok oly nagymérvben gyártják a

nemzeti muzeumnak. Egy cserép tál, Ticián remek festményével, melyről Perretti Félix ette utolsó vacsoráját, — úgy emlékszem, bőjti nap volt, s új vöröshagymás apró pecsenyét evett volna utóárá, — azon estén, midőn más napra V-ik Sixtus pápává kikiáltott, az akkori nagy hírű konclave odavesztett, továbbá: egész gálaöltözetem: egy hálóing. Könyvtáram: egy Álmoskönyv a legtekéletebb jövendölésekkel a Chyromantiai tapasztalatok köréből. Óh! tekintetes királyi vögrehajtó! nagy, nagy az én keserűségem! nagyobb mint Jóbé, mert hiszen az ő kárait az ur háromszorosan kipótolta, míg az enyimek kipótolhatlanok! —

— Ami meg nincs, az rám nem tartozik. De igeis tartozik az, a mi megvan; tehát a foglalat ezennel kiterjesztem uraságod itt látható ingóira. — Tessék diktálni.

— Jó. Hát tessék jegyezni.

120 db. vers s.

— Uram! tréfálni akar ön a bíróság személyesítőjével?

— Nem én.

— Tehát mit csináljon felperes az ön verseivel?

— Ah kérem! az a legkönnyebb; kiadja saját neve alatt, s megtörténik vele az a nevezetes esemény, a mi még idáig szobával ugy sem történt, hogy t. i. e versek által halhatatlan névre tesz szert már e világon; nem a jövőben, — hisz a cse-

lőfolyamodványokat, hogy a hivatalos cselekmények kellő elővitelére testi és lelki lankaságot éreznek, pedig azért is fizetnek, még pedig az — állam.

Imeérünk törvényszéket, hol az irnokok igen mérsékelt áron gyártják a folyamodványokat, talán ez oka, hogy némely irnoknak több telekönnyvi s más hadiállás van, mint nemely diplomatikus ügyvédnek, s az hogy egy telekönnyvi kivonatát a feleknek 1 frt. vagy 50 kr. kifizési díjt kell fizetni, mi pedig a bélyeggel megfizetett az államnak s törvény szerinti díjmentesen kell az irnokokat tartani.

Egy debreceni házi urat közelebb a zugirászatért a helybeli járásbírósnak 10 frt-ig megbüntette. Vajon ki peren kívüli ügyekben a fél nevében adja be és gyártja a folyamodványokat, a zugirászat ítése alá nem vonható-e? A vigyázat nem fog ártani. Vadon Sándor.

Irodalom.

A mint a fővárosból értesülünk, Verhovay Gyula szerkesztése mellett új néplap fog kiadni új évtől. Több jeles toll működik ott. — Hamar László Debreczenben a jövő hóban akarja beszélyeit sajtó alá rendezni. — Nagy Lajos ügyvéd Karcagon „A jász-kun birtokviszonyok fejlődése és jogi alapja“ című műre hirdet előfizetést; e munka cáfolat lesz Kelemen Kajetan „Jász-kun redemptio története“ című művére. Ára 1 frt. Megjelen ez év végén.

Ipar. Kereskedelem.

(—1—) A 44. § rendelkezése szerint 14 éven aluli tanonok naponként 10 órai, a jelölt időn felül levők pedig 12 órai munkára kötelezhetők. Az iskolában töltött időt is beleértve. Mindkét esetben azonban munkaközben délelőtt és délután egy egy fél, délben pedig egy egész szünóra tartandó.

Itt az irás olvassatok!
Csak tíz órai idő lehet 14 éven alulnak munkára szánva és mégis tudnak e önök csak egyetlen egy esetet is, a mikor a főnök tanonának azt mondta volna: „Elég! Tíz órád kitelt, mi még dolgozunk, te menj pihenni!“

En megvallom, hogy minden a dolgora irányozott érdeklődésem dacára ilyesmit nem tapasztaltam, sőt inkább az ellenkezőt. Azt, hogy ha mindenki a műhelyben Morpheus karjaiba dől, az almok országában a lotterian kijövendő számok után kergetődzött, még mindig munkában van a tanonc. Műhelyt t. i. ziti, csizmát takarit, stb. stb. denique dolgozik, Tehát láthatjuk, hogy a 10 órai idő sem áll épen a fent előadott körülményeknél fogva.

Most már kérem én: nem törvényben gyökerező kötelessége volna a rendőrnök oyan műhelybe vagy kereskedésbe, melyben késő este is foly meg a munka, beleszólni?

De tessék-e ezt? Mi is, ti is, meg ő is tudják, hogy nem.

Egy ellenvetést hallok én itt: honnan tudja azt az a rendőr, hogy ha késő este van is, a 10—12 óra letelt, hiszen lehetséges, hogy későn nyitottak.

En hallgatok, nem is igyekszem cáfolni, felesleges munka, ott a világos cáfolat a szt. irásban, a törvényben, mert a 46 § ban meg van írva, esti 9 órától reggeli 5 óráig csak éjjeli munka végezhető, s ilyenre 16 éven aluli nem alkalmazható. Itt helye van a kivételnek, mert vannak oly iparágak, melyek üzlete éjjeli munka nélkül fennakadást szenvedne, ez esetben az iparhatóság — tekintettel a tanonc testi fejlettségére — megengedheti, hogy 16 éven aluli, de 14 évesnél nem fiatalabb tanonok is éjenti munkáiraknak legfőlebb felét éjjeli munkában dolgozzák ki.

még a borbélylegénynek is csak annyi joga lesz, mint Sándor cárnak. Mondom, az nem is vicc, hanem hogy e földön legyen halhatatlan, az már aztán valami. — Tessék csak megfigyelni e költeményeket! Ezek nem valami ütött kopott verselmények, minőket a mai poéták nem is írma, hanem csak madzagra fűznek, mint a kucsomgombát. — Nem bizony! Ezekből holmi gyenge fejű ember elszedül, oly erős, olyan fűszeres költemények. Hozott magával uraságod egy kis otkolont. Tessék készen tartani és szolgoltatni; szavalom már:

A Normafához.
Ah! üdvözlét néked szép fának Normának!
— Menyire illenél egy óriás tornának.
Gyágosoknak készült virsli k tetejére.
— Virsli! . . . e l e r h e t e n e z m e , f e l r e , f e l r e !
— Dus lombjaid közül adj egy fürtöt Norma!
— Ne félj, n e m e s z e m b e g , b a r v a g y o k é m o r a !
De hálantékimra, ha te nyugtasz babórt.

Nem szédült el ön? — No csak tessék vigyázn! Továbbá:

Az üldözött;
Nagyba szaladt a nyul; kutya, nyomba utána ugorva.

Hajh! mért nincs nekem is négykézláb futri jogom . . . ah!

Tessék talán egy Lord Byronszerű szerelmes vers? Ehun van ni!
Háborgó tenger kebelem
Benne szívem, Cápa vala,
S e tenger szőnyű hala
Téged űz, hering szírelem!
Kedvem szélvész, mely a vizet veri,
Egy csókoddal csilagítad le Teri!

Főkelelék tehát az éjjeli munkához az iparhatósági engedély, az övletlen szakszerűség, és a nappali nemdolgozás. Vajon hányszor és ki kért már ily értelemben a halászságtól engedélyt?

Meg van a szokás által állapítva az üzleti hivatalos idő, ha szabad egy deveznem, s ez reggeli 7 órától 12 ig, ez 5 óra, délután 1-től 5-ig ez 7 óra, összesen 12 óra.

A szabadságidőnek délelőtt is, délután is ki kellene járn egy félórányi időre. Meg van-e az?

Meg ám: a papiron, de nem az életben. Bizony pedig a fonók urak és asszonyok a cassa mellett vagy az újságlapnál megdolgoznak, hogy nem könnyű dolog egy embernek, különösen ha még gyermek is hozzá, 5, 6, vagy talán még több óráig folytonosan fáradni a nélkül, hogy időközben egy kis pihenőt élvezne.

Szovat, szept. 20. (A Polgártárs szerkesztőjének.) „Földmives“ levele megjelése után le akartam tollamat tenni, gondolván, hogy levelező is elég ily kis hazából; de mégis megbántam, gondolva, földmives barátom kiöntötte a kis haza elleni gyűlöletét s nem fog többé a mi kisebbitésünkre hasonlókot írni. — A kis haza állattenyésztése jóval meghaladja a szomszéd falvakét, jóllehet ez csak kis mértékben történhetik, mivel legelőföldje csekély területen fekszik. — Leginkább a ló és juhtenyésztés virágozik, melyekből sok pénzt tesz zsebre az élelmes polgár. A legelőre nagy gond fordítatik, a szerb tövis s mas haszonvetetlen növények idejében irtatnak, hogy ne rongálják különben is csekély földünket. A mi jelen viszonyainkat illeti, a mezei munka első része ide s tova befejeztetik, következik a tengeritörés. Egyálta an nem lehet panaszunk természetünk. Közép természet vehetünk. — A bor istene is beköszöntött. Születelünk, azonban kevés eredménnyel. — Valamint gyümölcsünk, hogy nem volt, ugy nincs szőlünk sem. — Mielőtt berekeszteném soraimat, el nem mulasztotam Földmivesnek tudomására juttatni, hogy a Kősi folyam nem a Hortobágyból foly, hanem épen abba foly, különben is általános természetani feltevés, hogy a folyamok keletről nyugotnak s nem megfordítva is folynak. Kótlaki.

Tagosítsuk birtokainkat.

— Gazdasági ügy. —

Az okszerű gazdálkodás az, melyet évek óta hangoztatunk, melynek elvei gazdasági művekben, folyóiratokban, lapokban oly szépen kifejtve vannak, — s mely által egyedül remélhető, hogy gazdálkodási rendszerünk helyesebb alapra fektettedik, — azonban különösen az utóbbi időkben nem sok figyelmű látászik fordítani arra, hogy épen a legtermékenyebb vidékeken oly rendszer hozassék be, mely mellett az okszerű gazdálkodás elvei megvalósíthatók legyenek, — nem törekednek arra, hogy a birtokok tagosítása valahára már az egész alföldön keresztül vite legyen. Pedig tagosított birtok nélkül, — midőn ugyanis a szerzeszt szórt földek a gazdának idejét elrabolják és azonkívül a gazdát a szomszédokhoz alkalmazkodás ugyszólván megköti földjének szabad használatában, — a legszebb elv is csak elv marad, érvényesíteni nem lehet. Legelső principium legyen tehát az: tagosítsuk birtokainkat.

A tagosított birtoknak nemcsak azon előnye van, hogy többet ér, mint a szétszórt birtok, hanem az, hogy a gazda legjobb belátása szerint rendezheti be, oszthatja fel, állapíthatja meg a vetésforgási rendszert, tehát nem kénytelen másokhoz alkalmazkodni — továbbá, hogy a parcellákat egy helyen találván, nem kénytelen gyakran egész órai utakat tenni földjéhez s ez által sok időt és erőt megkímél, — pedig hogy a gazdálkodásban az idő és erőkimélés mily fontos dolog, bizonyíthatni felesleges, magok a gazdák tudják azt legjobban.

Hóhó! Kémásson! még nincs vége; tessék csak a többit is meghallgatni.

Szabómbhoz:
Adj egy mellényt! szép depódból
— S ugy esvén, hogy messze futsz:
Rátekintvén e lábjára:
Szende lény . . . eszembajatsz!

— Nojszen ez gyönyörű fizetés is lenne azért a lájbiért.

Hanem uram hagyja el azt a vad veresést, mert bizisten, mingyár magamnak kell messze futnom.

Ah! hiszen, sose tessék magát zsenirozni. Tehát fut ön, vagy hallgat? Tessék választani; Korona és Kard között. Kezdem a szavaltást:

Sir, ri, fuj, visit, bög, szuszog az Orkán
Amint csak ki fi fér a to to torkán . . .

— Vigye el önt az ördög versével együtt, igen, futok; s megtagadom még azt is, hogy valaha poétát e k e k e v á l t a m.

Elment! phü! . . .

Hála néked óh égi illet! te nagy, te szent poézis, kinek szárnyai suhogása messzel üzte berkeimből az adósságok eme rémét! Ti pedig tanuljatok ebből Hunnia, Pannónia és Dácia gyermekei! s ha valaha execuciót kaptok, — amint hogy kapni is fogtok bővséggel, — vonuljatok a muzsák helyére, s iparkodjatok elekekvalható javak szerzésétől őrizkedni, mikép a ti atyátokfia: Zengőberki Hárfá.

Igaz, hogy a tagosítás ellen a régi rendszer védői tudnak érveket felhozni, de olyan érveket, melyek a józan bíráló előtt egyáltalában meg nem állhatnak. Azt mondják ugyanis, hogy ha a földek mind egy tagban vannak, könnyen megtörténhetik az, hogy egy jégeső az egész termést megsemmisíti, míg ha szerkesztetnek, egyik vagy másik elkerüli a veszedelmet. Hiszen ha ez érv volna, akkor általán kellene ép oly jogosultsággal minden egyes darab földre, mint egy tag-birtokra nézve, mert lehet jégeső többször s elverheti az előbb megkímélt földeket is, s ebből az következnék, hogy tehát ne is vessük földeinket, a mi valóban mindenki előtt a legnagyobb képzettségnek látszanék. Az sem állhat, hogy kisbirtokos nem tudná úgy használni földjeit, mint szétszórvá, vajon több-é a föld szétszórvá, mint egy tagban? egyáltalában nem, tehát nem lehet érteni, hogy miért ne használhatná a kisbirtokos kevés földjét sokkal célszerűbben, ha tagja van mint ellenkezőleg.

Legnagyobb akadály a tagosításnak igenis, ha a határ különböző minőségű földet foglal magában, azonban ez esetben is van út és mód akárhogy, melyek szerint az érdekeket ki lehet elégíteni, úgy hogy károsítottakat senki sem érzi.

A tagosítás által a birtoktartás kétség-telen, hogy szűkebb korlátok közé szorítottatik, de ezen nincs ok busulni, hiszen ma már a legtöbb helyen a birtoktartás úgy is szabályozva aan, úgy hogy ezen helyeken a tagosítás rajta ugyszólván semmit nem változtat, — továbbá ma már a birtoktartás csak is nagyban és folyton nemesítve éri valamit, különben káros a gazdának. De a mit a birtoknál vesztünk, bőven kinyerjük a nagy jószágért, melyre egyedül a tagosított birtok a kedvező, mert takarmányövelnyeket termelhetünk. És ez sokkal biztosabb, sokkal jövedelmezőbb ma, mint a birtoktartás, úgy hogy a jószágért vagy a tulajdonképeni állattenyésztést a gazdálkodás egyik fő ágának tekinthetjük.

Polgártársak, gondolkodjunk, és ha úgy vagyunk meggyőződve, hogy birtokunk jövedelmét a tagosítás által fokozhatjuk minden habozás nélkül szánjuk el reá magunkat, tudván azt, hogy a mit az ész, tudomány és gyakorlat jónak tapasztalt, kárunkra egyáltalában nem lehet

Futó Mihály,
gazd. tanár.

Egyveleg.

Innen-onnan.

A németországi fõpostalgazató hadsereg. A németországi fõpostamester, Dr. Stephan alattas szakjában egy egész kis hadreregnek parancsol a hivatalnokok személyében, akik az 1877-ik évre előirányzott létszámkimutatás szerint 40,000 fõbõl állanak. Ebbõl a központban, Berlinben, 263 hivatalban találhatók: a fõigazgató, 2 igazgató, 16 elõadó tanácsos, 4 állandó segéd, 1 mérnök, 1 birodalmi biztos, 52 belsõ titkár, 15 titkos levéltárnok (Registateur) a posta-utványozások s a postai szerek hivatala részérõl 1—1 elnök, 2 t. irodaigazgató, s mûszaki segéd a vasutakra nézve, 5 t. levéltári kezelõsít, 1 postapénztári fõpénztárnok, 1 pénztárnok, 8 könyvvivõ, 25 t. irodatiszták, 29 elsõ osztályú s 28 II. osztályú számtiszt, 5 mû- és térékpályozó és írnök, 46 kapus, hírnök, hivatal és háziszolgá, s 8 alsóbb hivatalnok a külügyi hivatalhoz besorolva. A fõpostalgazatóság által alkalmazvák: 40 fõigazgató, 8 fõtanácsos, 77 tanácsos, 13 építészeti tanácsos, 110 posta és távíradigazgató, 2 építész, 39 fõpénztárnok, 19 kezelõ, 388 I-sõ és 172 II-os rangú számtiszt, 87 írnök, 132 alsóhivatalnok 1085 személy, Az I-sõ rangú posta- és távíradihivataloknál vannak: 616 igazgató a posta-, vaspálya- s távíradihivataloknál, a berlini laphivatalnak igazgatója s egy felügyelõje 72 pénztárnok, 630 postai és távíradai fõtiktár, 546 igazgató, a II-os osztályú hivataloknál, 4020 tiktár, 1200 kezelõsít, 700 fõtávirász, 2170 kezelõsít, 2640 igazgató a III-ad osztályú hivataloknál, 189 távirásznõ Bâdenben. Ezenkívül 10,425 alsóhivatalnok, 900 levélhordó Berlinben. 90 fogatfelügyelõ, 2310 városi, s 10,700 falusi levélhordó. Hol állunk mi ettõl?

A porosz-francia háború kezdetének nevezetis momentumát örökíti meg most, Doppler nevû tehetséges ifju festész a német császár számára. Azt a jelenetet t. i. amidõn az Em-sõl jövõ Vilmos király, a régi potsdami pályaudvar királyi várótermében, az õt tudva levõleg ott váró Bismarck, Moltke és Roon grófok, legfõbb tanácsosai egyhangú véleménye folytán a hadsereg mozgósítását megrendelõ parancsot aláírja.

Halál égés miatt. A francia császár alatt Montmorency herceggé emelt Talleyrand Perigord Albert neje, az év március hónapjában, Párisban, amint egy báltól haza tére s házioszobájába kandallója elõtt vetkezni kezdett, a lángoktól megragadtatott; s miután hû komornájának minden ragadozása, hogy testérõl az égõ ruhákat letépje — sikertelen volt: rémitõ kinok után kiadta lelkét. A hercegõ nem rég kelt össze férjével, egy kis leánykát hagyott hátra.

Örömhír a dobányzóknak. Cuba szigetén — onnan jött tudósítások szerint — az ideai dobánytermés mind mennyiségre, mind minõségre nézve oly kitünõ, hogy ilyenre még nem emlékeznek.

Hölgyeink színvallása.

(K.) Az ember, a férfi már édenben unta magát, midõn még egyedül volt. ðlt mint egy márványasztor, melyen a mûvész vésõjének

utósõ karcólása csak most pattant el. Gondolatvilága mindinkább szélesült s az egymást kergetõ eszmék elrhetlen vágyakat költõttek agyában. S ezen vágnak: egy hozzá hasonló lény létezése, ezen lény boldogítása, iránta való önteladózás, annak hõn szeretése, a félboldogság egészszé tétele.

Az ember aggodalmát s tisztá vágyait látta isten. Angyalok kíséretében szálla Édenben. Mondá egy angyal: „Uram, teremts a férfi mellé hölgyet is, ki boldogítsa õt! Teremtsd õt fehér lilomból, hogy ártatlanság övezzé életét. Teremtsd nefelejtébõl, hogy mindenkor emlékezzék férje s hazája iránt teljesítendõ kötelességeire. Teremtsd a férfiú testébõl, de ne fejébõl, hogy parancsolni s uralkodni kívánjon; ne a lábából, hogy rab-szolgája legyen, hanem teremtsd a szive környékébõl, hogy rokona legyen! Teremtsd égõ szerelembõl, hogy körében ðdv és boldogság tenyészessék, miként nálunk az égen! Leheld reá saját lelkedet, hogy érenyeinek jutalma örök élet legyen!

Isten végtelen kegyelménél fogva meghallgatta angyala szavát s az elsõ hölgyet fehér lilomból, nefelejtébõl, a férfi egyik tete-mébõl s égõ szerelembõl teremtsd. E közben a gondolkodó ember az elsõ szender éveit érzé halántéka körül repkedni. Elaludt és az elsõ boldog álmodt. Midõn az elsõ hölgy, hasonló az angyalokhoz, az ur szavára elállt, a teremtsd mûvészet legfenségesb tökélye dicsõült rajta

Az elsõ ártatlanságnak hóféhér színezete volt. Fehér az ártatlanság színe. Fehérõltõny diszesíti a menyasszony bájait, midõn völegényével öltár elé lép; így jelképezi az érzet s gondolat tisztaságát. A hóféhér õltõny redõi nem tudják eltakarani a szennyet.

Fehér ruhában szokták festeni a vallások ihletszilte ártatlan angyalokat is. Hát a valódi jó leányok, kik sokoldalú lelki szépséggel s szellemi mûveltséggel áldattak meg, nem mind megannyi ártatlan földi angyalok? Igen ártatlanok, a mennyiben nem õhajtanak senki, nek ártani! De mennyiben vannak hóféhér õltõnyben ártalmas szerének, kik miatt egy Úlászszesz a hajó árbocához kötötte magát, kik a fehér színt csak azért bitorolják, hogy a romlott sziv s ingatag erkölcs biztonságban legyen fedezve! Ily angyaloktól ments meg uram minket!

Ki látta a tiszta égen megtelõ holdat? Annak ezüstfehéren ragyogó színe, a sok ártatlan, kezdõ szerelemnek volt már tanuja s az ártatlan szerelem gyakran vesztélyes, ártalmas végtelebe hajolt át.

Fehér a tiszta irlap, mely jelentéktelen is, ártatlan is, de ha halálos ítélet, vagy oly oly kötvény iratott rá, melynek a becsület után életet tenni nem lehet... igen nagyon ártalmas.

A fehér lilom disse s éke a kertnek, kellemes illata mellett a grógyerõ nagymérvû raktára; errõl modja a biblia, hogy: „Salamon királyi dicsõségében nem õltözött úgy, mint ezek közül egy!” Az ártatlan, házias hölgy dicsõsége s áldása a háznak. Egyszerû, mégis fontos; áldatos, mégis tiszteletgerjesztõ; szigorú, mégis vonzó és kellemes. Ha némely nõkbelben sziv helyett az ártatlanság fehér liloma diszelenék, nem volna annyi szerencsétlen házasság, annyi csõd és annyi válóper!

A halottat is fehér lepelbe burkolják. A ki életében legnagyobb gonosztevõ volt, ártatlanná teszi a halál. Ártatlanságát a fehér lepel jelképezi. Fehér lepelben képzellik a rossz szellemeket, jéfeli rémeket, kísérteteket, pedig ezek csakugyan ártatlan semmik, miknek csak a lázas képzelet teremt ijesztõ alakot. Kinek becsülete hõnal nem fehérebb, a rá bizonyult aljasság földjai szennyeznek, az már erkölcsileg meg van halva. Az erkölcsi halál kétszeres halál.

Történelmi csarnok.

Tetetlen multjából.

E tiszta magyar ajkú község fekszik Hajdumegyében Kabától fél-, Földes és Bárán-dõtól szinte fél-fél órányira, a váradi vasutvonal épen határárt metszi át, lakosai száma 2071, határterülete 6315 kat. hold, melynek két harmada földes uri birtok, birja gróf Zichy Géza.

Az egész község kies lapályban terül el, utcai csinosan rendezettek, a házak, melyek többnyire náddal fedettek, sorban építvek, határa rónaság, néhány száz hold legelõt kivéve, mely leginkább birkatenyésztésre használatik, szántó földbõl áll; a grófi birtokot mindenütt ákácültvények futják körül.

Diszes a község közepén mintegy 45 holdnyi grófi kert, melyet egy mû-kertész gondoz; itt van egy halom, mely szakasztott mása az országban lánolatosan keresztül vonulõ ugynevezett Kun halmoknak, vagy örhal-moknak, melyek valószínűleg õseink által ilyenekül használattak.

Ez a halom sokan õszszetevésztik a pestmezei tetéleni halommal, melyet Arany János oly szépen megénekelt, a hol õseink a honfoglalásuk nagy áldomást ittak, ez nem az, de bir történelmi nevezetességgel 1686-ból, a mikor itt táborozott a törökök egy része, kik, mert egy pár portyázó törököt a mezõn dolgozó lakosok valamelyike megölt, a községet felülták és lakosait nagy részint kiirtották.

Különbösen is a község a régi idõkben sok szenvedésen ment keresztül a tatárutás idejében, a török hõdóltás alatt, és 1686-ban, tehát három ízben szenvedett pusztulást!

Egy régi irat, mely 1697-bõl keletkezett, világot vet a község szomorú viszonyaira, szõrõl-szõrã, az akkor divott szõjárság szerint ideiom azt, régiségénél, és tartalmánál fogva.

„Lõn pedig, hogy az isten a mi kedves hazánkra árvizet bocsáta a török képében, hogy lakolnánk bûneink nagy volta miatt — mind örökké.

Sok kegyetlenséggel illeték pedik a nyomoruságos lakosokat, kivált azok a csunya képû tatárok, mik fakorbáccsal kizárták, ütõték, verték, egy õreget pedig halálra vertek, azután megmeztelenítették — hátából sziját vágnának vala. Ez a kinhalált kóstolt szegény Berettyó-Ujfaluban lakott, jövõn onnan mihozánk, az tatár feles számmal Földesen át az mi nyomoruságos falunkba, hol csak pusztaságot talál vala. Midõn lovon voltak, és nagyon megharagudott az murza vezér, hogy semmink sem legyen és erõs parancsolatba hiv engemet tolmács által, hogy menjek vele vezetõnek, pedig a gonosz lelkû ember tudta, hogy sok magyar tatár vezetője volna.

Nagy siránkozásomra, és könyörgéseimre nem hajtva az nagy veres szakálú murza, elhurcolt Döbrecon felé, onnan az város alól meg visszafordítottak sok fogjokkal a V é r v õ l g y e * felé, melyre nagy sokára volt — menendõben Döbreconai becsületes polgárokból bujdosás végett az tatár elõl, az társaság azoknak elébe került, és sokat levága vala közülök, úgy, hogy a sok hõtt testektõl alig-ság alig járhatánk vala...

Eleresztémet kívántam a murzától, de õ reám haragot vetvén, megkorbácsolatott, úgy, hogy a vir patak módjára folyt le hátamról, szívem keserységében neki bultam magamat, hogy szinte meghalni, mivel pedig irás tudó ember voltam, az murza sokat iratott velem az basa nevében Döbrecon alól, hol tábor tört vala az falukba eliesigért.

Nagy nyomoruságom után egész keserves esztendõ elmulásával szabadulást veték a basától Észékbl, mert a basa Bõszõrmeny felprédálásakor egy vitéz hajdutil halált vett vala, lakos társaim nehezen gondolták, hogy ki légyek én, nagy sirások között nyakamba borultak, hogy ime egyszer ithon vagyok.

Nagy nyomoruságbl immár szabadulva, Ithon vagyok ismét kedves Huniámba, Az török, az tatár engem কিনza vala, De az életemet el nem veté vala. Die 16 Dlvi 1697. Bõka János m. k.

Eddig a levél, mely eredetiben egy ivre terjedõ lehetett, negyed rétebe vonva, de fájdalom! valaki haszontalanságnak tartva, eltépve, belseje egészen hiányzik, az irás gyakorlott kézre mutat, csakhogy a sok cifraszág, melylyel a betük leirva vannak, nehezen engedi meg annak szabatos olvasását. Hogy a régi irat írója mifele állású ember lehetett, nem tudhatni, utódai lányagun még vannak, és azok földmivesek.

Tetetlen koronabirtok volt, mig Komáromy György, Döbrecon város birója a kurucok lecsendesítéséért jutalmul nem nyerte; ezen idõtõl 1845-ig ezen család birtokolta, mig e családtól gr. Zichy Ferenc kész pénzen meg nem vette.

A Komáromy-család volt az, mely a gyéren képviselt községet tömeges letelepedés folytán uj lakókkal ellátta, ezek 1790. évben jöttek Tetetlenre Tisza Nánáról.

Tudjuk a történetbõl, hogy ez idõ a protentánus vallás üldözési kora volt, a jézuitizmus megmozgatott mind-n követ, hogy a kath. vallást tegye érvényre. — T.-Nána prot. lalkosai is felszõlltattak, kath. hitre, ígéretek, fenyegetések sem hiányoztak, azonban a lakosok nagyobb része kész volt tüzhelyét, vagyonát ott hagyni, mintsem hitét megváltoztatni, így a lprotestáns Komáromy-családnál menhelyet találtak Tetetlenen.

Jellemzõ e népre nézve, hogy a régi lakók, és Nánáról jöttek nem vegyesen, hanem külön települtek, a régi lakók nyugoti oldalon, a nánaiak a keleti oldalon foglaltak helyet a községben, egy széles utca választja el egymástól, ez elõtt a fokban fénykorában a fiatalok, ha nyilvános helyen összejöttek nem szabad volt a nánaiaknak a régi lakosok ifjaival mulatni, hanem utalva voltak külön mulatságot tartani, e szerint a régi lakosok mintegy felsõbbséget gyakoroltak az utóbb letelepültek fölött! Azonban ma már ez nincs így a XIX. század utó fele meghoztaerre nézve is áldados mûködését.

Es itt egy történetkét beszélek el, a mely a magyar pórias embernek sajtósága, leleményes észjárása, jó izû humoráról tesz tanubizonyosságot.

A régen elpusztított Tetetlennek nem volt ima-háza még akkor sem, a midõn 1790-ben újabb lakos nyert, tehát isteni tiszteletr átjártak Kaba község templomába különösen uavacsoravételre, — történt egyszer, bizonyosan ellenszenv, vagy mibõl, hogy a mint tetéleni hívõk bevonultak Kaba templomába, és ott ünnepélyesen elhelyezkedtek, rögtõn rákezdették a kabai hívõk: „Örökõdbe uram pogányok jöttek” címû szoltárt, erre a tetéleni hívõk nem lévén restek, viszonzásul „Miert zugolodnak a pogányok” címû szoltárt énekeltek s azzal szép csendesesen eltávoloztak; ettõl fogva vége lett a kabai templombajárásnak, eredménye pedig ezen nagyon is prózai eseménynek az lett, hogy a hívõk magoknak templomot építettek.

Régészeti tekintetben sem maradt hátra községünk, amennyiben pár évvel ezeltõl a községben keresztül vonulõ országút ujbl készítésekor épen a községháza elõtt nagy mennyiségben fekszik Szoboszló és Bõszõrmeny között, egy teknõ alakú völgy az,

nyiségû kézi õrlõ követet találtak s a mint konstatálva lett, ezek a régi korból, a rómaiak idejébõl való s a katonák kézi malmá gyanánt használattak ezen kívül csontvázak, koponyák, tört nyilak formálatattak, s a grófi kertben egy sirbolt forma, melyben Csontvázak, kardtõredékek, sarkantyuk voltak.

Különbösen feltűnt egy sarkantu, nagyságára nézve: óriási ember vielselheté azt hozzánk képest, amennyiben majd két ember-sarok kellene hozzá, hogy most elviselhetõ legyen. —

Ezek után mivel hazánkban nincs egy talpalatnyi föld, a mely történeti nevezetességgel nem birna, hol egy, hol más tekintetben; õhajandó lenne, hogy minden község multját, nevezetességeit közzé tenné, régi okmányokban gazdagok különösen: a Sárret községei, mint N.-Bajom, Údvári, Szerep, Sáp községei és P.-Ladány községe. Papp Zsigmond.

— **Döbrecon a törökõkért!** Mult kedden este nagy kivilágítás történt a török gyõzelmek öröme Döbreconben. Minden valamire való ház beszámitható lakosa kivilágított. Gondi a pleynai hõsök és Kossuth arcképeit világítás mellett tárta fel. Másnap paradicsomi fényárban uszott mûvészeti palotája. Mindenki igyekezett felülmulni örömének kifejezésében egymást. A „Polgártárs” szerkesztõsége a fõmunkatárs piacutcai lakásán (Rakovszky-féle ház) világított ki. A fénylõ ablakokból a csillagos félhold s a magyar nmnezet címere tûnt ki, eme feliratokkal: „Eljen a török! Eljen Ozman basa! Eljenek török testvéreink! Eljenek a polgártársak!”

Hivatalos.

A m. k. döbreconai gazdasági tanintézet földmûves iskolájában sz. k. Döbrecon városának két alapítvány helye az 1877. tanévre tisedésbe jövõn, kik ezen alapítványi helyet elnyerni õhajtják, f. é. szept. 25-ig iskolai bizonyítványt és keresztlevéllel ellátott kérvényeket a városi tanácshoz adják be. Döbrecon, 1877. szept. 19. A városi tanács.

Vidék i levelezés.

(Saját levelezõinktõl.)

H.-Szoboszló, szept. 19.

T. Polgártárs. Rendõrkapitányunk kezd megfelelni hivatásának. — Mint tudomásunkra jutott, különösen a közegészségügy tekintetében több intézkedést tett s maga erélyesen jár el intézkedése keresztül vitelében.

Városunk kis piacáról el akarja tiltani a vidéki szekereket, melyek nem hagyják hátra egyebet, mint egészszegrontó hulladékot s el akarja takarítani egyedileg a már ott levõket; intézkedéseket tett az egészszegrontó folyadékot utcára való kiöntetése elen, valamint a város több helyén levõ mocsárok eltávolítása tárgyában; intézkedéseket tett a verekedések kikérülése tekintetébõl a botoknak korcs-mába való bevitelének, mit rendõrközegei által hajtat végre; rendeletet szándékozik kibocsátani az udvarok, valamint az utcák tisztántartása végett, szóval meg akar felelni valódi hivatásának.

Gazda közönségünk panaszlik a szerb tövesnek legelõinknek való elharapódzása miatt s ezt az elõljárók hanyagságának rójva fel. — Ideje is volna e hasznavehetetlen növényt úgy, mint más községekben divik, pusztítani, mert ha tovább elhanyagoljuk, megérjük azt az idõt, hogy elnevezik városunkat: szerb tövises városának.

Panaszkodnak tüzoltóinkra is, hogy az egylet zászlóját még sem avatták fel, jöllehet a megrendelésnek egy éve. — Mit alszotok fiuk? Táncolhatnának a lyányok.

A megyei bizottsági tagságra, sõt már a megyei tisztujtásra is megkezdõdtek a mozgalmak. Nagyon sok atyafi szándékozik fellépni hogy legyen hol bálmulni: a megye színe javát.

A mezei munkalátok jövedelmét adó nagy része a befejezéshez közel; apró magyaink már a magtarakban várják az elfogyasztást, tengeri-fõldünk is nem sokára csak a pusztulás nyomait tüntetik elõ.

A járásbíroság ellen legközelebb vizsgálhat fog ejtetni. Így beszélnek az illetékesek.

Carinus.

— **Vidék. Hontmege** közigazgatási bizottsága elhatározta, hogy e megye minden népiskolájában a magyar nyelv legyen a tan nyelv. Hontmege nagyrésze tótjuk s így e határozat igen ðvõs. Siteren egy a börtõnbõl csak néhány nap óta kibocsátott fegyenc a bírõt szóváltás közben késsél megszurta. Csakhamar köbe lépett néhány ember s a bűnõst beakarták kísérni. Ez azonban késéval saját szívet úgy megsurta, hogy rögtõn meghalt. **Szegeden** egy órászeged a toronybõl leest. A szerencsétlen a szó teljes értelmében összezuodott. **Kassán** történt. Midõn a király Lipp dohánygyárgazgatóhoz magyarul szólott, ez arra — minthogy nyelvünkbl annyit ért, mint a japán császár — egy szót sem tudott válaszolni. Így járt egy vasuti fõtiszt is. **Kolozsvárról** egy vállalkozó 1600 véka mogyorót szállított el a vasuton. Midõn sok mogyoró terem, a tél igen hideg leszén, — mondják az idõjósok.

Külföld.

Világhírű csudákat, dicsteljes doliák hős tetteit beszélük a világban a Plevna körüli térségeken.

A regék ezred év óta alvó hősei feltámadtak s lelkek a török sereg főnök szívébe szállt!

A plevnai csaták a világtörténelem leg-szebb győzelmeinek egyike.

Európa ismét megtanulta tisztelni a törököt, s a mecsetek ormain fényesebben ragyog a félhold, mint valaha!

Osman basa, — kit Julius Caesar, Hunyadi János, első Napóleon mellé méltán lehet emelni, mint hadvezért — megsemmisítette az orosz hadakat.

Hat napig tartott a véres csata. A cár emelvényét csináltatták, hogy onnan nézze mint verik le hősei (!) a törököt. Azonban anyai ideje is alig maradt, hogy onnan elszaladjon, mert hadát rémesen megverték. Hasznót ezer embert, temérdek ágyut lő- és éllemiszert vesztettek az oroszok. Az oláhok pedig 4500 embert.

Ugy hulla a hulla, hogy az üldöző török lovasság előtt a szó teljes értelmében elzárták az utat, s ennek köszönhetik az oroszok, hogy hirmondó maradt közülük.

Mehemed Ali csütörtökön egy nagy orosz sereget vert szét a Jantra folyó mellett, Ázsiában Izmail basa az oroszokat saját földjükön kergetti.

Eljen a hős nemzet az idők végeig!

Gyászlap.

Budapest, szept. 19. A „Polgártárs” (szerkesztőjének) A török győzelmi fényes ünnepeinek egyetlen árnyoldalal kell felemlítenem azon kellemetlen intermezzót, mely a Kalvintérien történt, midőn a tömeg már visszatért. A tömeg természetesen folytonos éljenzések között kiabálni kezdte, halljuk Hermant, halljuk Verhovayt. — Ez utóbbi nem lévén ott, Hermant Ottó, ez aranyhajú szónok, ki már a legközhűnyösebb hallgatóját is képes tübbe hozni, a tömeg hangos éljenzése között kezdte meg beszédjét. Ezt azonban be nem végezhette, mert egy szakasz rendőrt hirtelen körül fogta a kocsi, melyről beszélt, s akarva, nem akarva kénytelen volt beülni, s a lovas rendőrök őt magukkal vitték. Ez körülbelül második kiadása a ceglédi utcaczárlásnak. Jó, hogy azt ő rajta nem érvényesít a buta erőszak, mit alkotmányunk erős oszlopa Szapáry István főispán ur a cigányoknak ígért, t. i. — a botot.

Mi ujság?

A debreceni szintársulat tagjai a jövő idényre: **nők.** Nyilvay Irma, Alszeghi Ibona, Törökne Szakál Róza, Foltényiné, Szikszay Istvánné, Sági Szigmundné, Gyöngyösi Etel, Deák Kata, Temesváryné, Bártfayné, Ungvári Ilka, Toldiné, Derzsi Irma, Nagyné, Kovács Mari, Kovácsics Erzi, Balogh Irma, Úrményiné, Závolszky M. s több kardalok-nő. **Férfiak:** Toldy Ferenc, Aranyosi Gyula, Sági Sigmund, Török Miklós, Haray Sándor, Sáni Pál, Knnsági Lajos, Temesváry Lajos, Korádi Gyula, Bártfai Antal, Dobay Jenő, Ferenci Béla, Danc Lajos, Nagy Sándor, Foltényi Vilmos, Takoray Loránd, Fodor József, Szabó Lajos, Udvardi Gyula, Gaborhelyi Kálmán, Tiroller Albert. s több kardalok. Medgyesi Nándor karmester, Virágháti Lajos, Takó Sándor. Zenekar teljes személyzettel. Diszitó-személyzet. Festők, szabók, díszmester, színházi szolgák stb. összesen: 105 egyén.

*** Barátságos beszélgetésre** hivatott meg szuperintendensünk minden magyarországi szuperintendenssel együtt Miskolcra, hogy eszmét cseréljenek — hivatalos színezet nélkül — a Baldácsi-alapítvány felett. Ez minden évben tartatik. Jövőre alkalmasint Debrecenben lesz a barátságos összejövetel. Azt hisszük, hogy a próba-konvent úgy is szönyegre kerül ott. Várjuk a jó eredményt.

*** A török nemzet vitézeinek** Debrecenből arany cserkoszorút szándékoznak küldeni, s erre a hazafias érzelmű polgárok szépen adakoznak. Azonban sajnálatos halljuk, hogy ama koszorút — Párisban akarják elkészíttetni. Ha ez igaz, akkor szegénységi bizonyítvány lesz az első sorban a debreceni, második sorban a hazai aranyművesekről. Nem érdemelnek pedig azok ily trüf-félt mi tőlünk. Magyar szív adjon a testvér nemzet hőseinek magyar kéz által csinált emléket! Legyen az az adomány egészen magyar. Bizonyára a törökök is jobb neven vennék ezt.

*** Eljegyzés.** Polgári köreink egyik díszló virágát körítették be ismét Hymen rózsáival. A valóban kedves szépségű N a gy Juliánát (özv. Borsy Lajosné fogadott leányát) közelebb jegyezte el egyik derék és szorgalmas ifjú iparosunk: S z e l e Lajos szürszabó. Az ég minden áldása szálljon tiszta szerelemből kötött szövetségükre!

*** Göncöl Kálmán** feledetlen barátunktól közlünk ma egy csinos költeményt. Ujabb műveiből nincs rendelkezésünk alatt. A ki oly szerény volt, hogy e nemü műveit soha se hozta nyilvánosságra, annak lelke megbocsát a baráti kéznek, hogy ezt tevő, akkor, midőn már csak szellemével társaloghatunk.

*** Sámsonból** tudatják velünk, hogy ott jövő vasárnap török sebesültek javára felolvással egybekötött táncestélyt rendeznek. Sámsonnak anyai szép s derék hölgye van, hogy a legfényesebb siker felől nem lehet kétségünk.

*** Berkes zenekara** játszott a közelebbi szépen sikerült debreceni lóversenyen. Budapestre hozták ide. Mintha itt nem lett volna külön! Balázs Kálmánt pedig a fővárosban is jobban szerették, mint Berkest. Vagy állana itt amaz evangéliumi mondat, hogy egy prófeta sem kedves a maga hazájában?

*** H. Szoboszlóról** értesülünk, hogy az ot-tani gyógyszerész, T r o c s á n y i Imre (debreceni fi) eljegyezte O l á h Jakab lelki és testi kellemeiben gazdag leányát, K o r n é l i a kisasszonyt. Az önzetlen szerelem örökké világitó fáklyája adjon nekik boldogságot s megelégedést!

*** Mely botrányozást** keltett a vidéki közönségben a katonai céllovöldének a bösztör-ményi országotat át vezetése. Ott lövöldöznek, s a közönséget hajtják le az országtutról. Keressen vagy törjön magának utat az erdőben. Ennél nagyobb badarságot még talán a musz-kák se tesznek. A minap pedig egy távsodrony lötték el, mert a lóvonalba esik az is. Gyönyörű tapintat volt ide tenni a lövöldét. Vajon kinek észszerűsége ez az esztelenség? (Beküldetett.)

*** Hymen.** Városunk egyik jó nevű ifjú kereskedő P ú s p ö k y Lajos e napokban jegyezte el M ó r i c Károly polgártársunk ked-ves és szép leányát Mariskát. Áldás frigyokra!

*** Személyi hírek.** K o m l ó s s y Imre, a mint részvétellel halljuk, súlyosan beteg. — D o m o k o s Kálmán gazd. tanárt szintén levette a betegség, de a mint örömmel értesülünk, már könnyebben érzi magát.

*** Főiskolai élet.** A pezsgő véru ifjuság már csaknem minden egyetlet megalakított a debreceni főiskola kebelében, csupán a jogász-segélyegyet és a becülészék ninesenek még megalakítva. Az eredmény következő: tüzöltő egyetlet elnök Nagy János esk. f., alelnök Bányai László 4 th., ülőkök: Bögös Lajos, S. Nagy Lajos, Surányi Lajos és Kormány Lajos, főjegyző Kiss Bertalan 4 th., folyó pénztárnok Bányai Sándor 4 th., kölcsönpénztárnok Csák Máté 4 th., nagybotos Tegze László 4 th., kisbotos Má-téffy Ferenc. — Olvasó egyetlet elnök Nagy József senior, alelnök Szabó István e-k. f., könyvtárnok Tömöry József 4 jh., főjegyző Kiss Bertalan, választmányi tagok: Bányai László, Varga Lajos, Bösztörményi Béla, Barna Zsig-

mond, Juhász Antal, Hoffman Sándor, Vekერი Pál, Révész Lajos, Medyaszay Gyula és D. Nagy József. — Hittanszaki önk. egyetlet elnök Nagy József senior, alelnök Séllei Péter, főjegyző Sörös Vilmos, titkár Csák Máté, vál. tagok Kiss Bertalan, Varga Lajos, Erős Lajos és Györy József. — Magyar irodalmi önk. társul-atban elnök Tömöry József 4 jh., főjegyző Ba-kos Imre 2 jh., pénztárnok Ragályi László, tit-kár Vince Ödön. E társulat szépirodalmi szak-osztályában elnök az, ki az anyaegylet; szak-osztályi jegyző Katz Sámuel 2 jh., vál. tagok: László Gyula 2 jh. és Munkácsi Lajos 3 th. A szavalati szakosztály még nem lévén megalakítva, a megalakulás eszközlésére, mint választási elnök Torma Károly küldetett ki. — Ekként alakultak meg a nevezett egyetlet, ösztinte öha-junk, hogy áldás és siker koronázza működésüket.

*** A 46. honvédszázlój** ősi gyakorlatai e hó 26-án végeztettek be, s aztán mennek a ki-fáradt harcflak csendes családi tűzhelyekre.

*** Nagy részvét** közt temették el tegnap d. u. **Tarcsay Róza** k. a. t. kedves szép leányt Tarcsay Dániel leányát. A ki ismerte, ösztinte szívből sajnálhatja. Béke porainak!

*** H. Nánáson** e hó 21-én délután 1/2 3 órakor tűz ütött ki, a mely — dacára a szeles időjárásnak — a gyors segély alkalmazása miatt nagyobb mérvet nem ölthetett, pusztán egy szalmacsomó erejéig terjedt ki.

*** Van láрма, zür-zaj** a kisebb korcsmák-ban. „Masiroznak a (császári) katonák”. . . haza az ősi gyakorlatról. Bucsunak most egyre-másra a régi bajtársak. E héten már a mult évi egy éves önkéntesek is levettek. S új nemzedék áll a helyükre.

*** A debreceni gázgyár** színházi gázgye-kezeléséről érdekes, de fájdalom, nem kedvöz-adatok vannak nálunk letéve. Most kiszorultak azok. Jövőre szolgáljuk ilyenekkel. Talán ad-dig még több is kerül ezekhez.

*** Ha Peleskén óra volna!** A debreceni nagy templom „baktere” régóta kiabálhatná már ezt. Ugyan mit tudnak azon oly régóta csinálni? Az óta ujan is elkészíthették volna.

*** Rövid hírek.** Jogászaink tegnap este tar-tották ismerkedési estélyöket Király vendéglö-jében. — Sajtóper lesz írt. 25-én Dobay Sándor ellen. — A tüzöltök ma d. u. 2 órakor gyülekeznek a városban. — Párhaj volt a nagy erdőn. — Dobos György Háló Bálintné rablójlikosa kötél általi halálra ítéltetett a helybeli törvényszék által.

Találkozás egy független afrikai kaffer fejedelemmel.

Ez érdekes dolgot egy német utazó kö-vetkezőleg írja le Bolotwában (a Fokföldi gyarmat Capland keleti határán) ez évi Január 4-én kelt levelében: Tegnap délután épen a posta elindításával foglalkoztunk, midőn belép hozzánk egy úgnök, Matinzima kéz-entuli kaffer fejedelem vagy főnök számára, s 30 kaffer-főből álló kíséretének is egy ötnapi Queens-townba teendő utazásra helyet rendeljen meg. Délután 4 óra körül lönyerítés és iszonyu-láma tudatta a fejedelem közelgését. A ka-lyalkada (kocsi) hivatal szobák előtt állott meg, s Matinzima látható lett, ő egy szép sugar növény, mintegy 30 éves férfi. Egyszerű ruházata európai szabású volt, nadrága és mellénye sárga színű, kapuja új, másformasza-bású, és fehérrel pettyezett finom barna posz-tóból volt. Ezen gypaju ing volt, papirgallér-ler. Hatalmas lovagsizmák, egy durva nemez kalap, — a melynél zöld papagálytollak vol-tak — egészítik ki öltözését. Haja sötét gesz-tenyeszín. szakála kicsiny és göndöz volt. Pi-ros és úde foghusa gyakran kilátszott, ame-lyen két vakítóan fehér fogsort foglalt helyet. Matinzima miután kezünket barátságosan meg-nyúzta s helyet foglalt, tolmács által kérdezősködött tőlünk egyet mást helyzetünkről, apám-ról testvéreimről. A szépmen a kaffereknél épen nem tárgya valami különös tiszteletnek, az udvariasság tehát nem engedte meg beszél-getésünkre néket is belehozni.

Mi utja ezéja felől kérdtük őt, mire ő azt felelte, hogy Quelstownrak 6 év óta nagyob-bodását és megváltozását akarja megézni. Mi ezután azt kérdeztük, hogy miként, vélekedik az Qoncae és Queenstown közt építendő va-sutról? Ez nagyon jó lesz az angolokra nézve, felel ő, így a a gyöngyöket és a sárga réz gyűrűket, melyeket a kafferek ékszerül hasz-nálnak, gyorsabban szállíthatják azok földjére. Ő nem tudott más czéjját elképzelni a vasut-nak. Aztán kért tőlünk egy gypajutakarót. Ez volt barátságának jele. Ha mi európaiak azt akarjuk, hogy valaki barátságos indulattal lé-gyen irántunk, ajándékot a dunk neki. Egész máskép van ez a kaffereknél, a hol az ember a hűség jelül ajándékot k ér s ennek ély oly jelentősége van. A takarót áadtuk neki s ő azt „Nlosi” (köszönöm szépen) szóval magához vette. Egy kis teletju, mely mellem volt, felkelté figyelmét, felkellett őt világositanom ennek hasznáról, s később mind ezt, mind ke-vés dohánnyomat elkérte tőlem. — Megkapván ezeket, egy pár angol szóval akarta megkö-szönni, de a mi neki — bár nagyon megörül-tette is magát — alig sikerült. Én ezekért lo-vát kértem tőle, hogy én is megtarthatssak valamit. Örömmel felelte, hogy csak látogas-sam meg őt Taba-Bosigóban, midőn ő otthon lesz s maga fogja nekem átadni. S én legke-vésbé sem kételkedtem, hogy ő nekem fogja pompás barna ménét ajándékozni. Matinzima még ezután egy tücét papirgallért s egy zöld fátlyolt vásárolván, füttyöl kíséretének. Előho-zták lovat. Mindnyájan leültek, egy kézcsorítás, s a kavalkade galopban tovább zörgött. Matin-zimát törzsében igen tisztelik és becsülik. — Egyebet nem tudhattam meg családjáról. Ő azt mondá minden ily féle kérdésemre, el kell hozzá mennem, — s vele együtt kaffer-sört innom.

Legujabb:

— **ÉR-Mihályfalván** ma este általános kivilágítás lesz a török győzelmeik ünne-pére. Az ünnepélyt népvégvolum követi.
A török győzelem örömeire H.-Nánáson nagyszerű kivilágítás van.

Üzleti értesítés. Debrecen,

szept. 22. Piacunk e héten nagyon keresett volt. A szekerek ellettek nemcsak az egész föntcát a nagy tempomtól az „Európá”-ig, hanem a mellékutcaikon is sokan voltak. Uj-donság is jelent meg e héten piacunkon. Ez a tengeri volt; nem török ugyan még általáno-san, de ézért a korábbi vetések eléggé érettek. Uj bort is árulnak már itt ott. Még ez csak az előre leszedett gohéből készült. A szüret ideje még nincs megállapítva. Az e heti árak következők:
Egy hektoliter buza: 6.52—6.94 kr. Kétsze-res: 4.88—5.70 kr. Rozs: 4.56—4.88 kr. Árpa: 2.94—3.25 kr. Zab: 2.36—2.45 kr. Tengeri: 5.38—5.56 kr. Köles: 2.94—3.26 kr. Kása: 6.52 kr. Egy zsák új krumpli: 1 frt. száz kilogr. szalon-na: 56—58 frt. Háj: 58—60 frt.

A szerkesztő levélsekrenye.

— **ÉR-Mihályfalva.** Csak a véletlen, de nem akaratom marasztalhat el. — **A Debrecen:** ellen írt cikket én nem kö-zöttem. Indokaimat ha tévők személynesen eleandom. — **Szovát** Jóni fog. Talán most is talán te írni. — **S.-A. Ujhely.** Ő itt és ott van. Általánosabb érdekeit írt. Ezt most minden-nem megírhatják. — **Budapest.** Elkésettél. Máskor gyorsabban.

Szatmári Károly,

felelős szerkesztés és kiadó tulajdonos.

Főmunkatárs **Vadon Sándor.**

Legjobb minőségű

bükkfaszén

POSSZERT JÁNOSNÁL

saját erdejéből jutányos áron kapható
Debrecen,

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék részéről közhírre tétetik, hogy özv. Székely Mihályné végrehajtónak özv. Székely Istváné Róff Zsuzsanna elleni végrehajtási ügy-ben lefoglalt a debreceni 121. sztkvbe jegyzett kiadódvő utcai 128. sz. háznak s 18 hold öndödő földnek fele része az 1877. évi október hó 26. napján d. u. 3 órakor mint első- és 1877. évi november hó 25. napján d. u. 3 órakor mint második határidőben, a törvényszék arverési ter-mében végrehajtó Meszáros László által megtartandó nyilvános arverésen következő feltételek alatt eladatni fog, u. m:

- 1-ször. Kikiáltási ár 1760 forint kitett becsár, melyen alul az első arveréskor az árverésre kitézött bír, tok nem fog eladatni.
 - 2-ször. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagis 176 frtot kézpénzen, — vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.
 3. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig: az árveréstől számítandó 1, 2, 3 hónap alatt, 6%, kamatokkal együtt ezen kir. törvényszéknel lejfizetni.
 - A bánat; énz az utolsó részletbe fog beszámít-tatni.
 4. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tüzkár ellen biztosítani.
 5. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik.
 6. A tulajdonjog bekeblzése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog javára hiva-talból eszközölteni.
- Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. A mennyiben vevő az árverési feltételek bár-melyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az ér-dekelt telek bármelyikének kérelmére, a pris. 459. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénz-ének elvesztése mellett, újabb árverés alá bocsáttatni, és csupán egy határidőben kitézése mellett az előbbi becsá-ron alul is eladatni fog.

Felhivatnak azok, kik az árverésre kitézött javak iránt tulajdoni- vagy más igényt, — avagy elsőbbségi jogokat érvényesíttetni vélnék, hogy e rész-beni kereseteiket e hirdetménynek a hivatalos lapban lett harmadik közzététele napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön rítstít nem vettek is, ezen kir. törvényszékhez nyújtsák be: különben azok a végrehaj-tás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasítani.

A debreceni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1877. évi máj. hó 31-ik napján tartott üléséből.

Becske Lajos
h. elnök.

Beöthy
h. jegyző.

3—1

Eladó.

6 hold majorsági föld új és cserép-pel fedett épülettel a város közelében az ugynevezett átkos földön.

Bővebb értesítést ad a szerkesz-tőség.
1—3

BOROSS SÁNDOR

ajánlja mindennemű
GRÁNIT ÉS MÁRVÁNY SIREMLEKVEL

dusan folszerelt

gyári raktárát

12 frttól fölfelé bármilyen nagyságban és azoknak felállítását helyben és vidéken. Mindenféle **síriratok fölmetzését s aranyozását. Nemzeti címereket, régi sírkövek ujtását** jutányos árért főlváljalja. — Továbbá sírkerítésekhez kő- és vasrácszatok kerítését. Ugyszintén márvány asztalok nála megrendelhetők.

Raktárhelyiség:

Nagytemplomtér, Vecsey-ház,
Debrecenben.

4—4